

Informatiu de l'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya

Editorial

Sumari

I amb el nou any..... el sector professional té "bona salut"

O almenys això sembla, perquè la nova temporada va arrencar amb una oferta important d'activitats pel que fa a l'arxivística i la gestió de documents. Encara que estem vivint en una època de recursos limitadíssims, l'ampli ventall d'activitats i iniciatives relacionades amb la nostra professió s'entesten a demostrar clarament la forta vitalitat que mantenen els professionals dels arxius. I és que, malgrat la crisi, el sector professional té bona salut!

En l'aspecte més mediàtic, després dels culebros dels anomenats "papers de Salamanca," de l'Arxiu Centelles o Wikileaks, ara el nostre sector ha estat notícia als mitjans de comunicació en altres casos, i aquest torn sense que necessàriament s'associï la paraula "arxiu" a la polèmica. Alguns exemples de la importància dels arxius han estat l'assumpte de les investigacions de nens suposadament robats, la recuperació del tresor de la nau "Mercedes" o els projectes de web semàntica de Google i Wikidata. En el primer cas, els arxius catalans estan servint sovint per a aclarir les circumstàncies de les desaparicions de nens en centres sanitaris durant les últimes dècades, on l'esforç de nombrosos arxivers està ajudant a documentar actuacions que ara s'investiguen judicialment. En el segon cas, els arxius han servit per a demostrar la titularitat espanyola en el litigi contra l'empresa Odyssey pel tresor de la fragata naufragada. I en el tercer cas, la metodologia arxivística està ajudant a crear dades llegibles per aplicacions informàtiques mitjançant l'addició de metadades semàntiques i ontològiques a la World Wide Web.

D'altra banda, també han estat especialment significatives les notícies sobre la presentació del Portal

Europeu d'Arxius, el centenar de documents de l'Arxiu Secret del Vaticà que han deixat de ser secrets –inclou documents sobre el procés a Galileu Galilei o la butlla papal del repartiment del Nou Món–, la publicació a Internet de l'arxiu personal d'Einstein amb més de 7.000 documents manuscrits o el retorn dels primers documents a entitats i familiars de catalans que els van ser confiscats al final de la guerra civil espanyola.

Des d'un punt de vista més tècnic, vam acabar la temporada passada amb un gran nombre d'iniciatives, entre les quals van destacar el 9è Simposi Internacional d'InterPARES 3 celebrat a Barcelona i l'aprovació de la Declaració Universal dels Arxius per part de la UNESCO, així com altres activitats on va ser present el sector professional, com ara la Jornada Internacional d'Arxius Sindicals Europeus, l'inici del Màster d'arxivística i gestió de documents a l'ESAGED, el V Postgrau de gestió de documents electrònics, la Jornada Innov@doc, entre altres.

Aquest any 2012 els arxius continuen amb molta vitalitat: el VII Laboratori d'Arxius Municipals el proper 19 d'abril, un taller sobre formació d'auditors el 26 d'abril, la XI Jornada d'Estudi i Debat el 29 de maig, les XI Jornades d'Imatge i Recerca al novembre, els cursos d'auditors d'ISO 30300 la propera tardor, etc., a més de les múltiples activitats que s'organitzen des de cadascun dels arxius municipals i comarcals, llista que no podem reproduir aquí atesa la gran quantitat de propostes programades.

D'altra banda, s'ha de destacar el programa de cursos de l'AAC, amb força novetats formatives, i l'inici d'un postgrau en línia en gestió de documents fotogràfics en castellà, organitzat per l'ESAGED, el

El vocal informa

El TEAM Catalunya ultima els resultats de la seva investigació a InterPARES 3 Project

Reunió del Comitè Executiu del CCAA A París

Laboratori d'Arxius Municipals

X Jornada d'Estudi i Debat

Notícies

I Postgrau en línia en gestió, preservació i difusió d'arxius fotogràfics

Taller a l'ESAGED

L'arxiver fora de Catalunya

De l'arxiu a l'arxiver

La Junta informa

Edita:
Associació d'Arxivers-Gestors
de Documents de Catalunya
Redacció:
Rocafort, 242 bis, 1r.
08029 Barcelona
Tel. i fax: 934 19 89 55
a/e: associacio@arxivers.com
Coordinació:
M. Luz Retuerta
Disseny i producció:
Disseny Visual, SL
Impressió:
Alpres, Mèxic 19

Dipòsit Legal: 292/89
ISSN: 0214-6924

CRDI, l'IEFC i l'AAC, i adreçat a satisfer una demanda de formació especialitzada en aquest camp dels arxius.

En resum, podríem dir que tots aquests moviments indiquen que el sector dels arxius té una molt bona salut i és des d'aquesta perspectiva que podem emmarcar aquest gran murmur d'idees, activitats i accions. Des d'aquest espai, us encoratgem a participar activament en la variada oferta de propostes i, d'aquesta manera, mantenir l'empenta del sector professional dels arxius.

No volem acabar sense esmentar que quan s'està tancant aquesta editorial, el Consell de Ministres ha aprovat l'esperat Avantprojecte de Llei de transparència administrativa, accés a la informació pública i bon govern, en què els professionals dels arxius tenim molt a dir. S'ha obert un termini per a presentar al·legacions i l'AAC es personarà per defensar que l'accés sigui veritablement un dret reconegut.

En aquest sentit, els arguments de l'AAC passen per considerar l'accés la norma i no l'excepció, i seguint les recomanacions de la Convenció sobre accés a documents públics del Consell d'Europa, considerem que, en general, la informació ha de ser pública i l'accés a la informació ha d'incloure també l'accés

a la documentació, estigui als arxius i registres o no. La concepció de l'avantprojecte xoca frontalment amb les convencions internacionals quan defineix que l'objecte de la llei (article 1) és "ampliar i reforçar" quan hauria de ser "garantir" la transparència. Seguint amb aquest esperit, l'avantprojecte desglossa una forma d'entendre l'accés força allunyada del model d'administració transparent i de bon govern, la qual cosa queda palesa amb un seguit de restriccions molt genèriques que permeten una gran discrecionalitat i arbitriarietat per part de les institucions. Un clar exemple n'és la disposició final primera, en què la modificació de la Llei 30/1992 del règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú és massa limitada i poc ambiciosa.

Hi ha moltes raons per a al·legar (al nostre entendre, prop d'un centenar), però sobretot és subjacent la idea sobre l'escassa importància que s'atorga a l'organització dels arxius o a l'adopció de sistemes de gestió de documents. Des de l'AAC sempre hem defensat que això donaria un salt qualitatiu fonamental perquè es puguin aplicar els principis del dret d'accés i perquè les institucions públiques siguin veritablement transparents envers la ciutadania.

El vocal informa

EL TEAM Catalonia ultima els resultats de la seva investigació a InterPARES 3 Project

Miquel Serra

Vocal de Recerca i Noves
Tecnologies

Durant aquest primer trimestre de 2012, el grup de treball de l'Associació d'Arxivers – Gestors Documentals de Catalunya (AAC) ha estat treballant per assolir els seus objectius inicials i per poder presentar els resultats obtinguts a la direcció i coordinació de l'InterPARES 3 Project. Com és sabut, el projecte InterPARES 3 (IP3) està dirigit per la Dra. Luciana Duranti, sota el lideratge de la Universitat British Columbia (UBC).

Durant el mes de gener, el coordinador del grup de treball de l'AAC va elaborar i redactar l'informe final sobre la recerca i les activitats del TEAM Catalonia des de la seva creació, l'any 2008. Aquest escrit inclou informació sobre les cimeres i els simposis internacionals, les sessions de treball, la formació, la bibliografia i les activitats de difusió del grup de treball.

Paral·lelament, durant aquest primer trimestre de 2012, els investigadors (coordinadors i participants) dels casos d'estudi han desenvolupat els informes finals (articles) de la recerca. Els estudis són els següents: preservació dels e-documentos vitals, preservació dels documents datacèntrics (bases de dades) i preservació del Registre General d'Entrada i Sortida. Aquests tres estudis han estat traduïts a l'anglès, així com tots els documents "oficials" que ha presentat el TEAM Catalonia a l'InterPARES 3 Project. Amb la presentació d'aquests productes catalans

traduïts a l'anglès, l'AAC, a través dels investigadors del grup de treball, podrà difondre arreu del món els coneixements i les metodologies i pràctiques que s'han desenvolupat en el context arxivístic català. En breu aquests estudis estaran disponibles als webs de l'AAC i d'InterPARES 3 Project (versió catalana i anglesa).

Un dels altres productes catalans del TEAM Catalonia és l'estudi terminològic, un producte que es posarà a l'abast de les persones associades i dels professionals. Es tracta d'un compendi de més de cent termes i definicions en matèria de gestió de documents i arxivística, traduïts de l'anglès al català. Finalment, us comentem que, tot i que aquesta tercera fase d'InterPARES 3 oficialment ha finalitzat, el grup de treball de l'AAC continua treballant en dos dels seus estudis generals, com són la preservació del patrimoni fotogràfic a Catalunya i la gestió i preservació de documents digitals d'oficina.

Des de l'AAC esperem poder posar aviat a disposició vostra tots aquests productes i materials generats pel TEAM Catalonia, per això utilitzarem les eines de comunicació i difusió següents:

- Secció TEAM Catalonia al web l'AAC
<http://www.arxivers.com/index.php/lassociacio/comissions/inter pares-3-project.html>
- Web d'InterPARES 3 Project
<http://www.inter pares.org/>

Reunió del Comitè Executiu del CCAAA a París

—
Joan Boadas i Raset
Vocal de Relacions Internacionals

Els passats dies 29 de febrer i 1 de març va tenir lloc a la ciutat de París la reunió del Comitè Executiu del Consell de Coordinació d'Associacions d'Arxius Audiovisuals (CCAAA). La trobada es va fer als Arxius Nacionals de França i va servir per a debatre diferents aspectes vinculats, tant amb la mateixa organització internacional, com amb el coneixement de les diferents activitats desenvolupades pels vuit organismes que avui integren el CCAAA, és a dir l'Association for Recorded Sound Collections; l'Association of Moving Image Archivists; l'International Association of Sound and Audiovisual Archives; l'International Council on Archives; l'International Federation of Film Archives; l'International Federation of Library Associations and Institutions; l'International Federation of Television Archives i la Southeast Asia-Pacific Audiovisual Archive Association.

Per part del Consell Internacional d'Arxius (ICA) es varen exposar les actuacions fetes en el transcurs del 2011 i les accions previstes per enguany. Pel que fa al balanç de l'any passat es va valorar el treball dut a terme pel Photographic and Audiovisual Archives Group (PAAG), que fou creat en el si de l'ICA per tal de donar suport als professionals que, no de manera exclusiva, gestionen entre els seus fons documentació fotogràfica i audiovisual (<http://www.ica.org/5074/about-photographic-and-audiovisual-archives-group/about-photographic-and-audiovisual-archives-working-group.html>).

El projecte en curs, anomenat Survival Kit, té com a objectiu oferir els recursos bàsics per tal que els professionals que ho desitgin puguin fer front als reptes de gestió que plantegen aquests documents. El projecte està organitzat en quatre categories: Metodologia, Estàndards, Software i Preservació. El web presenta un total de tretze recursos, prèviament analitzats i validats, i que estan dispo-

nibles en línia.

En la mateixa pàgina web el PAAG ha elaborat tres recursos més: Publicacions en línia (23 documents disponibles); Bibliografia (9 documents disponibles) i un recull que conté un total de 85 enllaços.

A la reunió es va presentar també la cronologia (web i pòster) sobre el patrimoni audiovisual que va elaborar el Centre de Recerca i Difusió de la Imatge (CRDI) i el Museu del Cinema, amb el suport del Consell Internacional d'Arxius (ICA). Un treball que es va donar a conèixer el passat 27 d'octubre, Dia Mundial del Patrimoni Audiovisual.

En relació amb els projectes del PAAG per al 2012 es va exposar la proposta d'editar en el web diferents casos d'estudi procedents d'experiències realitzades en diversos centres d'arreu del món. Els objectius del projecte són:

- Avançar en la creació de metodologia a partir d'experiències reals.
- Proposar experiències escrites en les intervencions realitzades en les col·leccions fotogràfiques i audiovisuals.
- Ajudar els arxiviers en les tasques de descripció, conservació, digitalització, etc.
- Crear un corpus teòric a partir de la base pràctica.

La idea de la proposta *casos d'estudi* és analitzar el treball arxivístic a partir d'intervencions en un fons o una col·lecció específica. El document que en resulti haurà de tenir la informació més rellevant (dates, autors, etc.), les característiques del material, informacions sobre com l'arxiu ha ingressat, la documentació (conservació, documentació associada, etc.), els objectius de la intervenció, els treballs específics que s'hi hagin fet, així com tots els altres aspectes metodològics que puguin resultar rellevants des del punt de vista arxivístic.

Laboratori d'Arxius Municipals

—
Betlem Martínez
Vocal d'Activitats

El dia 19 d'abril tindrà lloc la 7a. edició del Laboratori d'Arxius Municipals al CCCB-Centre CCCB (Centre de Cultura Contemporània de Barcelona).

La Subdirecció General d'Arxius i Museus de la Generalitat de Catalunya, l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, l'Arxiu Municipal de Barcelona i l'Associació d'Arxiviers-Gestors de Documents de Catalunya, com a entitats organitzadores d'aquest esdeveniment bianual, han triat un tema alineat amb la nova realitat tecnològica. La finalitat és que contribueixi a l'intercanvi d'experiències, de coneixement, de debat i de reflexió dels arxiviers municipals. El tema d'enguany és "Els arxius municipals a la xarxa".

La jornada s'iniciarà amb la ponència "De la web 1.0 a la 3.0 – Eines per a la promoció dels nostres arxius", a càrrec de Montserrat Peñarroya, especialista

7è Laboratori d'Arxius Municipals
Els arxius municipals a la xarxa@

Barcelona, 19 d'abril de 2012
CCCB/ Centre de Cultura Contemporània de Barcelona
Montalegre, 5
08001 Barcelona

**Els arxius
municipals
a la xarxa@**

en màrqueting digital, que tractarà sobre l'evolució actual de les tecnologies de la informació i comunicació (TIC) i sobre l'optimització que n'han de fer els arxius municipals.

Aquesta jornada vol analitzar aquest tema, intercanviar experiències i debatre les oportunitats i els reptes de l'ús de les TIC als arxius municipals, així com fer un estat de la qüestió sobre la presència d'aquests arxius a Internet i a les xarxes socials en general. Estem convençuts que només d'aquesta manera podrem compartir la feina feta fins ara per tal de plantejar els objectius i les actuacions que ens permetin avançar en l'ús de les TIC, integrades ja en la nostra vida quotidiana.

Es faran tres tallers en els quals els assistents treballaran en grup de manera simultània.

1r taller: "Els documents d'arxiu a l'abast de l'usuari"

Coordinat per Joan Boadas (Arxiu Municipal de Girona) i amb la participació a la fila zero de Josep Maria Crosas (Arxiu Municipal de Malgrat de Mar), Jaume Munuera (Arxiu Municipal de Matadepera) i Carme Vidal (doc6). Els participants plantejaran els seus punts de vista i les seves experiències professionals sobre la presència i la difusió de documents d'arxiu a la xarxa.

2n taller: "La interacció entre els usuaris i els arxius"

Coordinat per M. Àngels Suquet (Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols) i amb la participació a la fila zero de Xavier Conchillo (Arxiu Municipal de Castell-Platja d'Aro), Núria Jané (Arxiu Municipal de Cubelles) i Francesc Perramon (Arxiu Municipal de

Tarragona). Els participants analitzaran i mostraran les noves formes de comunicació i presentació dels arxius municipals a través de l'ús creixent de les TIC i la progressiva penetració de les xarxes socials, uns mitjans que permeten noves formes de feedback entre usuaris i arxiviers.

3r taller: "Les eines col·laboratives per als professionals dels arxius"

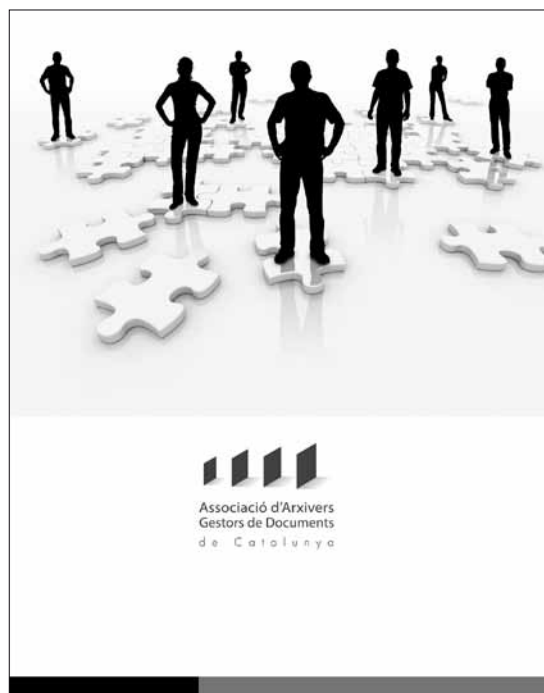
Coordinat per Paco Fernández (arxiver i blocaire) i amb la participació a la fila zero de David González (arxiver i blocaire), Betlem Martínez (Arxiforum) i Mònica Sesma (Gall, Grup d'Arxiviers de Lleida). Els participants debatran sobre les noves eines col·laboratives com a nou marc d'intercanvi professional.

Per acabar, enguany la taula rodona de la tarda tractarà el tema "Els arxius municipals a la xarxa: oportunitats i reptes", moderada per Jordi Serchs (Arxiu Fotogràfic de Barcelona) i en què participaran Josep Alert (Associació Memòria i Història de Manresa), Coia Escoda (Associació d'Arxiviers i Gestors de Documents de Catalunya), Josep Matas (advocat) i Ramon Salvadó (gnuine). El focus de la taula serà una mirada àmplia sobre la diversitat d'usos que poden fer els arxius municipals de les TIC i la seva presència a Internet i, més en concret, a les xarxes socials, sense passar per alt les possibles restriccions legals que poden tenir els arxius municipals a l'hora de difondre els documents d'arxiu per Internet i la xarxa en general.

En definitiva, esperem que aquest laboratori, d'inscripció gratuïta, sigui del vostre interès i puguem comptar amb la vostra participació.

X Jornada d'Estudi i Debat

—
Patricia Lloveras
Vicepresidenta

Dimarts 29 de maig d'enguany se celebrarà, a la sala d'actes del Museu Marítim de Barcelona, la X Jornada d'Estudi i Debat. L'edició d'aquest any, que porta el títol "Formació i projecció professional", s'organitza conjuntament amb l'Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents (ESAGED), atès que aquest any coincideix amb el desè aniversari de la fundació de l'ESAGED.

L'associacionisme professional com a impulsor de la formació, la formació com a eina de desenvolupament de noves competències i nous models, el desenvolupament professional i la perspectiva laboral són alguns dels temes que es tractaran durant aquesta jornada, que esperem que sigui d'interès per als professionals de l'arxivística i la gestió de documents.

Properament es farà la difusió de la informació per poder-vos-hi inscriure així com del programa de la Jornada.

Notícies

I Postgrau en línia en gestió, preservació i difusió d'arxius fotogràfics

L'Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents (ESAGED), el Centre de Recerca i Difusió de la Imatge (CRDI), l'Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya (IEFC) i l'AAC organitzen la primera edició del postgrau en línia sobre gestió, preservació i difusió d'arxius fotogràfics al llarg dels cursos 2012-2013 i 2013-2014.

D'una banda, aquesta formació pretén donar resposta a la necessitat de moltes organitzacions, tant públiques com privades, d'organitzar i explotar de forma adient les seves col·leccions fotogràfiques. I, de l'altra, ofereix als professionals de la fotografia eines i estratègies per a millorar la gestió de la seva producció fotogràfica.

El programa, que compta amb la col·laboració de professionals de reconegut prestigi, s'estructura en sis mòduls i abasta tots els aspectes que intervenen en la gestió dels fons d'imatges. Així mateix, el programa ve a suplir la manca d'una oferta docent especialitzada que proporcioni una formació orientada, tant al coneixement de la producció fotogràfica, com al seu tractament, conservació i difusió.

Ajuntament de Girona. CRDI (Foto Lux. 1929)

Per obtenir més informació, podeu consultar la pàgina web de l'ESAGED, www.esaged.com

Taller a l'ESAGED

L'Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents (ESAGED) organitza un taller per a presentar una sèrie de cursos orientats a la formació d'auditors en sistemes de gestió de documents que s'impartiran la tardor vinent. Aquests cursos tenen l'objectiu de difondre el coneixement de les tècniques d'auditoria i millora contínua a les organitzacions públiques i privades en el sector de la gestió dels documents i de la informació.

El taller informatiu, que tindrà lloc el dijous 26 d'abril a la sala Lluís Vives de l'Hotel Campus de Bellaterra, donarà a conèixer els eixos bàsics dels cursos d'auditors en sistemes de gestió de documents segons l'ISO

30300 (35 hores de durada), i d'auditors per a la certificació de sistemes de gestió de documents segons l'ISO 30300 (35 hores de durada), que s'iniciaran el mes d'octubre d'enguany. Paral·lelament es durà a terme un curs en línia d'auditors en sistemes de gestió de documents segons l'ISO 30300 en espanyol (40 hores de durada), que començarà el mes de novembre.

L'assistència al taller és gratuïta, però cal inscriure-s'hi prèviament perquè l'aforament és limitat.

Per obtenir més informació, podeu adreçar-vos a formacio.continuada.esaged@uab.cat o a la pàgina web www.esaged.cat

L'arxiver fora de Catalunya

La perspectiva d'una arxivera britànica

per **Margaret Crockett**
Consultora d'arxius i gestió de documents

He estat arxivera i gestora de documents des de 1986, quan a l'escola vaig decidir que volia treballar als arxius perquè m'encantava la història medieval. Vaig començar la meua carrera a l'Arxiu Municipal de Bristol, que té unes magnífiques col·leccions medievals, transcrites, catalogades i publicades molt abans de la meua arribada! Però vaig aprendre molt sobre l'accés als arxius, la sala de consulta sempre estava plena i jo era l'única arxivera a temps complet. Més tard, em vaig mudar a Londres per treballar com a arxivera gestora de documents, primer a una associació d'empreses de televisió independents i des-

prés a la British Medical Association. Allà em vaig interessar per la gestió digital dels documents i vaig començar a coorganitzar, amb Janet Foster, cursos d'arxiu en representació del Grup d'Especialistes en Repositoris de la Society of Archivists.

L'any 1994 em vaig traslladar a Washington per ocupar el lloc de cap de la unitat de gestió documental del Fons Monetari Internacional. Sempre havia estat interessada a treballar a l'estranger, m'agradava viatjar i havia viscut i treballat a Alemanya com a estudiant (incloent una temporada a la Stadtarchiv a Mannheim). A l'FMI vaig aprendre més sobre la

gestió del personal –i la gestió dels caps–, així com la forma de desenvolupar els plans de desastre i els de documents vitals. També vaig descobrir que és difícil influir en el canvi d'una gran burocràcia internacional com l'FMI i en poc temps em vaig trobar amb una nova feina en els arxius de l'Open Society a Budapest, Hongria, on vaig treballar com a directora executiva adjunta. Va ser una feina que em va permetre desenvolupar la meua capacitat de gestió, posar en pràctica les meues habilitats per a formar el personal i involucrar-me en el treball del Consell Internacional d'Arxius com a secretària de la Secció d'Educació i Formació Arxivística (SAE).

Quan vaig tornar al Regne Unit l'any 1998, vaig començar a treballar com a consultora de forma independent. Janet Foster, la meua col·laboradora, va ser sempre un gran suport per a mi i em va ajudar a oferir regularment jornades de formació bàsica, així com diversos cursos més especialitzats. Al mateix temps he treballat en diversos projectes de consultoria i vaig començar el meu propi negoci de consultoria. La meua llista de clients inclou el sector públic, empreses privades i organitzacions benèfiques al Regne Unit i l'estranger. Janet i jo també hem creat la nostra pròpia associació, l'Archive-Skills Consultancy Ltd per treballar en projectes més grans que requereixen la participació de més professionals. Actualment treballa en l'àmbit de la gestió de documents, enquestes documentals, desenvolupament de programes de retenció, implementació de programes i formació, però també fem feines més tradicionals, inclosa l'avaluació d'arxius i documents que es troben als soterranis bruts, el desenvolupament de polítiques i procediments, i per descomptat fer formació i, ocasionalment, classes d'arxivística i gestió documental a universitats.

Mentrestant, he anat implicant-me molt, de manera voluntària, en temes professionals. L'any 2009 vaig deixar l'ICA-SAE i vaig començar a col·laborar a la Secretaria de l'ICA, com a suport al secretari general adjunt encarregat d'organitzar les reunions de la CITRA. A més d'organitzar la propera CITRA a Toledo (amb molta ajuda dels meus col·legues de la Secretaria de París), he enllestit una revisió detallada de la política de reunions anual de l'ICA i és probable que això condueixi a un enfocament més modern de l'organització de conferències per part de l'ICA.

Al Regne Unit, sóc membre de l'equip universitari que acredita els cursos de postgrau en gestió d'arxius i documents en nom de l'Archives and Records Association (ARA). Un cop cada cinc anys, com a mínim, avaluem cada curs d'acord amb els criteris de competències, capacitats i habilitats establerts per la professió. També sóc assessora de l'ARA, i ajudo els arxiviers acabats de llicenciar a treballar en una sèrie de projectes de desenvolupament professional. En acabar aquests projectes, es converteixen en membres registrats de l'ARA.

A més de l'ARA, al Regne Unit tenim altres tres organitzacions que actuen com a lobby dels arxius. Una d'elles és la Information and Records Society (IRMS), que tendeix a aglutinar gestors de documents sense una formació en arxivística; una altra és el Business Archives Council, dedicada a la promoció de la preservació dels documents d'empresa, i la tercera és la British Records Association, que representa els usuaris i propietaris de fons històrics.

D'altra banda, l'ARA és en si mateixa el resultat d'una fusió recent de la Societat d'Arxiviers, el Consell Nacional d'Arxius i l'Associació d'Arxiviers de Governos Locals. Personalment prefereixo pagar una quota d'afiliació a una única organització amb seccions dedicades a les àrees especialitzades dels arxius d'empreses, els propietaris de fons d'arxius, etc. Pel que fa a l'IRMS, em temo que és massa tard perquè la professió ja va començar a dividir-se amb l'adveniment de la nova legislació sobre llibertat d'informació l'any 2003. Això va provocar que hi hagués una gran escassetat de gestors de documents qualificats i amb experiència. Com a resultat, moltes persones sense titulació es van convertir en gestors de documents, adquirint els coneixements amb l'experiència en el treball i unint-se a l'IRMS perquè era una associació més oberta a acceptar les persones sense títol que no l'ARA.

Pel que fa a la formació, la majoria dels arxiviers del Regne Unit tenen estudis de grau en Història i un diploma de postgrau o mestratge en Gestió d'Arxius i Documents d'alguna de les universitats acreditades per l'ARA. Els cursos que s'ofereixen són molt variats, des del vessant més tradicional fins als que toquen les àrees de la tecnologia digital de gestió de la documentació i de la informació, tant presencials com a distància. Una vegada qualificats, els nous professionals poden inscriure's a l'ARA, qüestió molt valorada per algunes empreses en el moment de contractar.

El mercat de treball és molt ampli, ja que hi ha una gran xarxa d'arxius (nacionals, comtals, locals, etc.), tant a Anglaterra com a Escòcia, Gal·les i Irlanda del Nord. La Llei de documents públics de 1958 va comportar que els organismes governamentals no tinguessin arxiviers, sinó més aviat funcionaris departamentals

que actuen com a gestors de documents. Això significa que la gestió de documents no s'ha implementat en els departaments del govern fins fa molt poc, quan la Llei de llibertat d'informació va establir un protocol de gestió de documents, atès que no era possible facilitar l'accés a la informació sense una gestió de documents eficaç.

Les universitats, les autoritats sanitàries o els museus nacionals també contracten arxivers per cobrir tant el vessant d'arxiu com les tasques de gestió de documents. També hi ha molts arxius en el sector privat, inclosos els museus privats, grans empreses, organitzacions benèfiques, escoles privades, associacions, etc. En general, la meua impressió és que la feina d'arxiver més tradicional es troba amb menys freqüència i es remunera menys que la de gestor de documents.

He esmentat algunes de les lleis que regeixen la gestió d'arxius i documents al Regne Unit, però també tenim la Llei de protecció de dades i una altra sobre drets d'autor. El Codi de gestió de documents del Lord Chancellors és important, ja que estableix el que s'espera d'un programa de gestió de docu-

ments en un organisme públic sotmès a la legislació de llibertat d'informació. També estem esperant la nova legislació d'arxiu, ja que la nova normativa de llibertat d'informació ha anul·lat algunes de les disposicions de la Llei de documents públics.

D'altra banda, també he de dir que els Arxius Nacionals (TNA) només exerceixen un cert control sobre les entitats que produeixen documents públics, de manera que la majoria dels arxius són tècnicament independents. No obstant això, hi ha una autoavaluació voluntària per la qual els TNA avaluen les institucions públiques d'arxiu d'acord amb un conjunt de criteris i ho publiquen cada any. Els TNA també elaboren directius i eines que actuen com a estàndards de facto. Per exemple, estem orgullosos de disposar d'un estàndard britànic per a l'emmagatzematge i l'exposició dels arxius que especifica els requisits ambientals.

Els arxius britànics –i els arxivers– tenen una llarga història, cosa que fa sigui impossible fer-ne justícia en aquest breu article. Vivim en una època interessant i m'agrada molt l'oportunitat de treballar en un entorn tan variat i ric. Espero que això sigui interessant per als meus companys de Catalunya!

De l'arxiu a l'arxiver

Anna Lorente López

–
Cap d'Unitat de Documentació i Arxiu de l'Agència Catalana de l'Aigua

Després de vint-i-sis anys de vinculació amb el món dels arxius, em continua agradant la feina tant o més que el primer dia, per què? La resposta, al final del text.

En acabar la carrera no tenia gaire clar cap a on enfocaria la meua professió, però com que havia cursat algunes assignatures relacionades amb els arxius, com ara la paleografia, l'arxivística, la genealogia o l'heràldica, quan la meua gran amiga Ricarda Márquez em va animar per oferir-me com a col·laboradora a l'Arxiu Nacional de Catalunya, vaig pensar que per què no? Formar-me era el que ara necessitava per aprendre sempre el més positiu, i em van acceptar. D'aquella època tot són bons records, el pressupost del centre era mínim i els

ingressos que teníem els col·laboradors, amb sort, eren les beques CIRIT, però la manca de recursos econòmics es compensava, amb escreix, amb el bon ambient de treball i les excel·lents relacions humanes, tant amb el seu director, en Casimir Martí, com amb els companys més directes. Amb ells vaig aprendre tècniques d'arxiu i especialment a compartir coneixements, fet que ha marcat des d'aleshores la meua manera de treballar. Es començaven a crear els arxius centrals administratius i en Josep Maria Bosch i jo vam anar a l'arxiu de l'ICASS, de fet el van contractar a ell, i ell a mi, és a dir, ens partíem el sou, una vegada més, l'aspecte humà era el més important. Òbviament era una situació força irregular administrativament i quan em

va sorgir l'oportunitat d'una feina millor retribuïda i regulada, em vaig desvincular de l'Administració per treballar a *Barcelona Olímpica*, una publicació creada amb motiu dels Jocs Olímpics, on vaig aprendre ofimàtica i gestió documental, camps que fins aleshores desconeixia. A principis de 1992 torno als arxius, per engegar l'arxiu central del Laboratori General d'Assaigs i Investigació, on amb prou feines vaig fer el quadre de classificació, perquè dos mesos després en Lluís Cermeno em proposava treballar, com a tècnica superior interina, al Servei d'Arxius, col·laborant en la coordinació dels arxius centrals administratius dels departaments i organismes de la Generalitat. Evidentment, vaig acceptar. S'iniciava una interessant etapa professional que depassava àmpliament el que havia après fins aleshores. Vaig ser nou anys al Servei d'Arxius, aprenent classificació (Roberge feia furor), aplicacions informàtiques (naixia SIGEDA, que ara amb la crisi sembla que es vol "tunejar" i impulsar), formació (que vaig rebre i vaig impartir) i sobretot vaig aprendre molt amb les preguntes, suggeriments i experiències dels companys dels arxius centrals i comarcals. Des del meu lloc de treball obtenia una visió estratègia i global de com s'implantaven normes i tècniques noves en la gestió dels documents i com la professionalitat dels arxiviers cada vegada era més significativa i reconeguda. Com a feina curiosa, recordo quan anava al Monestir de Pedralbes, per catalogar el fons documental del darrer segle, una experiència molt agradable i amb unes companyes de feina, diferents i encantadores. I va arribar l'any 2000 amb una oferta per a tornar a primera

línia de combat, a les trinxeres dels arxius centrals, em venia molt de gust, però em costava marxar perquè al Servei deixava companys amb qui havia compartit vivències excel·lents, bones, i alguna per oblidar, però a qui encara avui em continua fent molta il·lusió de veure. El vessant humà duu els millors records, com quan aquell mateix any vaig entrar a formar part de la Junta de l'AAC, on vaig ser sis anys, fet que em va permetre conèixer molt millor la professió i, sobretot, fer grans amistats, d'aquelles que esdevenen "amics per sempre".

I aquí estic (i que duri), a l'Agència Catalana de l'Aigua, una empresa immersa permanentment en sistemes ambiciosos d'automatització de processos i de gestió documental, projectes liderats per tecnòlegs que exerceixen una pressió constant en la meua unitat d'arxiu i documentació, però que lluny de desmoralitzar-me el que em provoquen és motivació per a formar-me (màster i postgraus, autofinançats la majoria de vegades), per a buscar els millors aliats, he muntat un altar permanent a Carlota Bustelo, per a creure en les meves funcions i complir els meus objectius. Mai m'avorreixo, sempre hi ha reptes, tecnològics, d'organització, de normalització, de millora dels serveis i de control de milers de metres lineals de documentació, reptes que sense el meu fantàstic equip de l'arxiu serien impossibles de superar, GRÀCIES A TOTHOM.

Clar que queda molta feina per fer, deixeu-me acabar amb una anècdota que estic desitjant explicar als meus col·legues fent unes birres: la setmana passada, en una transferència a l'arxiu central es definia el contingut de la capsa 3 com a "Morralla Pla de..." però el més gros és que a la capsa 6 posava "Morralla qualificada Pla de..."; després de riure una estona i aclarir a la responsable de la transferència que de la morralla hauríem de guardar-ne només el brou, vaig pensar què potser haurem de crear una nova sèrie i subsèrie, i sobre tot definir les metadades, perquè segur que de "Morralla qualificada com a electrònica" n'hi ha, i molta, i el dia que la transferim als arxius històrics serà un festival! Com no volem que m'agradi la meua feina?

COMPOSICIÓ DE LA JUNTA

President:

Joan Antoni JIMÉNEZ,
jjimenez@catsalut.cat

Vicepresidenta:

Patricia LLOVERAS,
patricia.lloveras@gencat.cat

Vocal de Secretaria:

Albert VILLARO,
albert.villaro@mac.com

Vocal de Tresoreria:

Ana PAZOS,
pazosfernandez@hotmail.com

Vocal de Relacions Internacionals:

Joan BOADAS,
jboadas@ajgirona.cat

Vocal de Recerca i Noves Tecnologies:

Miquel SERRA,
miquel.serra@udg.edu

Vocal de Treball i Estatus

Josep CONEJO,
jcmuntada@gmail.com

Vocal de Formació:

Glòria GIMENO,
gimenovg@gmail.com

Vocal de Relacions Institucionals:

Marc TAXONERA,
biblioteca@bibliotecademontserrat.net

Vocal de projecció Professional i

Difusió

Coia ESCODA,
coia.escoda@porttarragona.cat

Vocal de Publicacions:

M. Luz RETUERTA,
luz.retuerta@gmail.com

Vocal d'Activitats:

Betlem MARTÍNEZ,
mbmartinez@gencat.cat

Vocal de Serveis:

Juanjo VAS,
juanjovas@gmail.com

La Junta informa

HORARI D'ATENCIÓ

Suport administratiu:

Maria FUNES
Dilluns i dijous: de 15 a 19 h
Dimarts, dimecres i divendres:
de 9 a 15 h

Acords de Junta

Sessió 2/2012 de febrer

- Nomenament del soci Jordi Piqué com a vocal del Comitè d'Avaluació del Suport a les Iniciatives Culturals.

Sessió 3/2012 de febrer

- S'acorda donar suport a la Fundació Cuina Catalana

en la campanya Cuina Catalana Patrimoni de la Humanitat: Candidatura UNESCO 2013.

- S'acorda sol·licitar una subvenció al Departament de la Presidència per sufragar despeses de difusió internacional.

Moviments de socis

Altes: 6. Baixes: 19